

Kobieta, która uwiodła Tarantino na Tofifest.

Pam Grier jest „twarzą” 10. edycji Międzynarodowego Festiwalu Filmowego Tofifest rozpoczynającego się w najbliższą sobotę w Toruniu. To właśnie jej talent uwiodł Quentina Tarantino do tego stopnia, że poświęcił jej film „*Jackie Brown*”. Grier była też najbardziej wyrazistą postacią nurtu kina Blaxploitation, którego pierwsza, europejska retrospektywa odbędzie się na Tofifest’2012.

Blaxploitation prezentowane jest w paśmie Zjawiska Kina Światowego. W Toruniu zobaczymy pierwszy film nurtu „*Sweet Sweetback's Baad Asssss Song*”, wyreżyserowany i zagrany przez Melvina Van Peeblesa, postać barwną i kontrowersyjną. Tofifest pokaże też najśłynniejsze dzieło gatunku „*Shaft*” w reżyserii Gordona Parksa (1971). Wielki, światowy sukces tego filmu przypieczętował Oscar’1972 za główny temat muzyczny w kompozycji Isaaca Hayes’a.

Ale kino Blaxploitation odegrało szczególnie ważną rolę w poprawie pozycji czarnoskórej kobiety w społeczeństwie amerykańskim. To właśnie Pam Grier stała się ikoną tej zmiany. Filmy nurtu stworzyły wizerunek czarnoskórej kobiety, jako osoby pełnej seksapilu, mocnej i niezależnej od „bogatego, białego pana”. Prawdziwej „superwomen”. Szczególne znaczenie miały tu role Pam Grier w „*Coffy*” (1973) i „*Foxy Brown*” (1974), które również zobaczymy w Toruniu. Grier mówiła w jednym z wywiadów: „*Jestem dumna z tego, że ludzie postrzegają mnie jako silną czarnoskórą kobietę*”. W książce „*Women of Blaxploitation*” Yvonne D.Sims zauważa, iż bez kobiecych postaci w filmach tego gatunku, trudno wyobrazić sobie wykreowaną przez Sigourney Weaver postać porucznik Ellen Ripley z serii filmów „*Obcy*”.

Gatunek Blaxploitation powstał w obrębie kina afroamerykańskiego, a jego największy rozwój przypada na lata 70. XX wieku. Nazwa powstała poprzez złączenie dwóch wyrazów BLAX od „blackness” (czerni) i EXPLOITATION (eksploatacja, wykorzystywanie). Blaxploitation było kinem niskobudżetowym, kręconym na szybko, niebezpiecznie balansującym na granicy pojęcia „najgorszy film świata”. W tym czarnym kinie, kręconym przez Czarnych, dla Czarnych dziesiątki alfonsów, gangsterów, handlarzy narkotyków, prostytutek i twardych czarnych kobiet, walczyło w zaułkach nowojorskiego Harlemu z białymi policjantami. Filmy tego nurtu komentowały chętnie bieżące wydarzenia np. wojnę w Korei czy Wietnamie. Zaskakiwały dosłownością oraz epatowały erotyką. Stały się ulubionym gatunkiem społeczeństwa afroamerykańskiego. Amerykański filmoznawca Jeffrey Sconce sklasyfikował nurt „exploitaition” jako element „paracinema” - twórczości okołofilmowej, która wyłamuje się standardowemu opisowi dzieła filmowego.

Nurtu blaxploitation nie wolno rozpatrywać bez kontekstu walki o prawa czarnych Amerykanów z lat 60. i 70. XX wieku. Najbardziej radykalne w tej sferze były **Czarne Pantery**, organizacja polityczna utworzona w celu ochrony czarnej mniejszości w USA. To jej zwolennicy zaapelowali do czarnoskórych filmowców, aby zainteresowali się tematami ważnymi dla Afroamerykanów, co stało się zarzewiem powstania blaxploitation. Huey P. Newton, jeden z założycieli Czarnych Panter, nakazał nawet, aby każdy kandydat chcący wejść w szeregi ugrupowania uprzednio zapoznał się dokładnie z filmem Van Peeblesa.

Blaxploitation doczekało się swego hołdu w roku 2000. Powstał wtedy remake filmu „*Shaft*” z udziałem czarnoskórej gwiazdy Hollywood **Samuela L. Jacksona** w roli detektywa Shafta. W tym samym roku oryginalny „*Shaft*” z 1971 roku został oficjalnie wpisany na listę filmowego dziedzictwa USA – do National Film Registry.

- - -

10. MFF Tofifest odbędzie się w Toruniu w dniach od 20 do 26 października 2012.

Informacje o Tofifest: www.tofifest.pl
Tofi na Facebooku: <http://www.facebook.com/tofifest>
Informacje o Toruniu www.torun.pl lub www.visittorun.pl

Jeśli nie chcesz otrzymywać Tofifest Newsletter, odeślij mail zwrotny

Nasi Przyjaciele:

*Głównym sponsorem Tofifest jest marka **BELLA***

*Tofifest organizowany jest dzięki wsparciu **Gminy Miasta Torunia, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, Samorządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego** oraz **Visegrad Found**.*

*Sponsorzy: **Nova Trading, EDF, Vinpol, Hotel Mercure Toruń, Taxi 19194, Biuro Plus Janowscy, Kartel Press, Sotor,***

*Partnerzy: **Smita Patil Foundation, Stowarzyszenie Filmowców Polskich, Kino Centrum CSW w Toruniu, Baj Pomorski, Austriackie Forum Kultury, Słowacki Instytut Filmowy, Centrum Węgierskie, International Film Festival Cinemalaya, Fundacja Legalna Kultura, Korporacja Ha!Art, Wydawnictwo Wojciech Marzec.***

*Kluby partnerskie: **Kawalerka, Lizard King, Enerde, 2 Światy.***

*Patroni medialni: **Czwórka Polskie Radio, TVP Bydgoszcz, Filmweb.pl, Gazeta Wyborcza, Teraz Toruń, Film&Kamera, Radio Gra, Stroer – our of home media, Kulturalny Toruń, Empik.com, Wirtualna Polska.***

*Partnerzy gastronomiczni: rest. **Royal India, kawiarnie-cukiernie Lenkiewicz, rest. Metropolis, rest. Manekin, rest. Prowansja, Kartoflanka, Piąta Klepka, Gruuba Ryba, rest. Widelec, Pizzeria Don Soprano, Pizzeria Piccolo, rest. Luzijana, Pizzeria Montenegro, Oriental Wok, kawiarnia Róże i Zen.***

*Oficjalny partner motoryzacyjny: **AUDI***

*Oficjalny partner technologiczny: **BENQ***

*Oficjalny hotel festiwalowy: **HOTEL BULWAR** w Toruniu*

*Partner drukarski: **FORMATOR***

*Partner IT: **SAMBA ANACOM***